N°. 19 1855.

BREDASCHE COURANT

DONDERDAG 8 MAART.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den Maart.

De *Moniteur* berigt, dat keizer *Napoleon* in den namiddag van 1 Maart te Boulogne aangekomen is en het kamp van Helfaut bezocht heeft. Des keizers afwezendheid zou slechts van korten duur zijn.

De *Constitutionnel* berigt, dat Keizer *Napoleon* geen aanspraak tot de omstreeks Boulogne gelegerde troepen gehouden heeft, maar in gesprekken met officieren hun de gelegenheid toezegt om aldra op het oorlogsveld lauweren te behalen.

De Keizer heeft, na het kamp te Ambleteuse bezocht te hebben, het bezoek van lord *Clarendon* ontvangen. Volgens sommigen heeft dit bezoek geen oogenblikkelijk staatkundig doel, maar zou die staatsman, na in September des vorigen jaars verhinderd te zijn geweest prins *Albert* naar Boulogne te vergezellen, zich des keizers tweede verblijf in het kamp slechts ten nutte hebben willen maken, om hem zijne hulde te brengen. Anderen daarentegen blijven gelooven dat zijn bezoek dienen moet om over den invloed te beraadslagen, welken de uit Petersburg ontvangen tijding op den verderen loop der zaken hebben moet. Men verdiept zich in gissingen welke de naaste gevolgen van den dood des Russischen Keizers voor Europa zullen zijn. Velen voorspellen daaruit, zoo al niet de zekerheid van vrede, dan toch eene vermeerderde hoop daarop, en gronden die hoop inzonderheid op het karakter van keizer *Alexander II*, dat als zachter, kalmer, meer verzoenend en minder eerzuchtig dan dat zijns vaders beschreven wordt, terwijl hij bovendien niet, zoo als deze, door persoonlijke plannen en gedane verzekeringen is gebonden. Algemeen is men het nogtans daarover eens, dat het uiterst gewaagd zou zijn den loop der onzekere gebeurtenissen te veel vooruit te loopen.

Keizer *Napoleon* is Zondag jl. van Boulogne te Parijs teruggekomen, vergezeld van den Britschen gezant, die het onderhoud van Zijne Majesteit met lord *Clarendon*, het hoofd van het Britsche ministerie van buitenlandsche zaken, bijgewoond had.

— De *Moniteur* deelt heden mede, dat de ratificatiën van het door Piémont met Frankrijk en Engeland gesloten verdrag gisteren te Turijn zijn uitgewisseld.

— De *Constitutionnel* van gisteren meldt, dat de Fransche legerafdeeling, die ten vorigen jare voor de expeditie tegen Bomarsund gebezigd is, en sedert te Cherbourg, Rouen, Amiens en elders in het noorden van Frankrijk verblijf hield, zich bij het leger van Parijs zal voegen, om de kern uit te maken van een bij Saint Maur te vormen legerkamp.

— De heer *Dupont de l'Eure*, voorzitter van de provisionele regering tijdens de omwenteling van 1848, is den 2den dezer, in den ouderdom van 88 jaren, op zijn landgoed Rougeperrier overleden.

— De beraadslagingen der Sardinische Kamer van Volksafgevaardigden over het ontwerp van wet tot opheffing van zekere kloosterorden is eindelijk afgeloopen, na verscheidene weken lang, met tusschenpoozen, aangehouden te hebben. Blijkens een telegraphisch berigt uit Turyn, is de geheele wet aangenomen met 116 tegen 36 stemmen. Deze uitkomst werd voorzien, hoewel men geene zoo groote meerderheid verwachtte. Maar in de Senaat zal de beraadslaging over die voordragt waarschijnlijk eene andere uitkomst hebben.

De Sardinische Senaat heeft zich niet gehaast met de behandeling van het reeds door de andere kamer aangenomen wets-ontwerp tot bekrachtiging van het verdrag, waarbij Piemont zich verbindt om Frankrijk en Engeland in hunnen strijd tegen Rusland met een korps Sardinische troepen bij te staan. In de zitting des Senaats van eergisteren is het wets-ontwerp eindelijk aangenomen.

— De Cortes zijn eindelijk, gelijk een telegraphisch berigt uit Madrid van 1 Maart meldt, tot eene beslissing gekomen omtrent hetgeen in de constitutie zou worden bepaald betrekkelijk de godsdienst: daarin zal het Roomsch-Katholijke geloof tot de godsdienst van Staat verklaard worden, doch met bijvoeging dat niemand in Spanje wegens zijne geloofsbegrippen zal worden bemoeijelijkt zoolang hij ze niet aan den dag legt door openlijk strijdig met de voorschriften of belangen der Staatsgodsdienst te handelen.

Deze bepaling, welke alles op den bestaanden voet laat, is door de meerderheid der commissie voor de constitutie en door het gouvernement aanbevolen, en door de Cortes aangenomen met eene meerderheid van omstreeks drie vierde gedeelten der vergadering. Voor het amendement van den heer *Jaen*, hetwelk ieder andere dan de Katholijke godsdienst uit Spanje weerde, waren slechts 56 stemmen uitgebragt,

— Te Madrid is officieel berigt uit Cuba ontvangen, dat aldaar eene zamenzwering tot afwerping der Spaansche heerschappij door de overheden ontdekt en verijdeld is. Een aantal personen waren in hechtenis als verdacht van deelneming daaraan. Het plan der zamengezworenen was, den Spaanschen gezagvoerder uit den weg te ruimen, en alzoo de deur te openen voor eene bende vrijbuiters, die zich in eenige havens der Vereenigde Staten voor eene gewapende expeditie tegen Cuba gereed maakten.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 4den Maart.

De *Preuss. Staatsanzeiger* bevat de telegraphische berigten, die aan het Pruissische hof omtrent de ziekte des keizers van Rusland zijn ontvangen. Ze beginnen van Petersburg den 1 Maart ten 1 uur 25 minuten. De toestand van den Czaar was den vorigen avond zeer verergerd. Er vertoonde zich eene hevige koorts met aandoening der longen. De koorts had den slaap den geheelen nacht belet. Men merkte eene ligte aandoening van jicht op. De Keizerin was zeer wel; de toestand van den Keizer gevaarlijk.

Tegen 4 ure 40 min. werd berigt, dat de toestand niet beterde. De Keizerin had hartkloppingen, maar was overigens wel.

Te half tien ure des avonds meldde men, dat de toestand des Keizers steeds verergerd was. De stoelgang was moeijelijk en getuigde van de aandoening der longen. Men vreesde eene uittering (*atrophie*) der longen. Dr. *Carell* was zeer ongerust. Op verzoek der geneesheeren, heeft de grootvorst den Keizer verzocht de genademiddelen te ontvangen. De Keizerin was wel.

Ten 10 ure had de Keizer de genademiddelen der stervenden geweigerd. De plegtigheid is tot den volgenden morgen uitgesteld. De Keizer zag slechts de Keizerin en den grootvorst. De Keizerin was met het gevaar van den toestand bekend.

Daarna werd des morgens ten 6 ure getelegrapheerd, dat de Keizer met bedaardheid, de mededeeling van Dr. *Mandt* had ontvangen, dat eene *atrophie* der longen zeer mogelijk was. Z. M. vroeg daarop, «Wanneer zal ik geparalyseerd zijn?» De geneesheeren konden met geene zekerheid hierop antwoorden. De Keizer heeft daarop aan Dr. *Carell* gevraagd: «Wanneer zal ik stikken?» Z. M. heeft toen de communie ontvangen; hij heeft afscheid genomen van zijne vrouw en kinderen, die hij een voor een gezegend heeft, even als zijne kleinkinderen, alles met een krachtige stem, met volle bewustheid en met eene groote kalmte en veel tegenwoordigheid van geest. De pols was nog sterk, maar men moest reeds muskus toedienen. De Keizerin was gelaten en hield zich bedaard.

Eene laatste dépêche meldde, dat de Keizer te 12 ure en 10 minuten, na korten doodstrijd, was overleden.

Tot zoover de officiële mededeelingen. De *N. Pr. Z.* zegt, dat de griep den Czaar, Woensdag den 28 Februarij, had genoopt te bed te gaan. Twee dagen later was hij reeds een lijk.

— Onder dagteekening van den 2den Maart is te St. Petersburg door Z. M. Keizer *Alexander II* eene proclamatie uitgevaardigd, welke, voor zoover uit de telegraphische berigten op te maken is, behalve de verkondiging van den overgang der Kroon, niets van bijzonder gewigt inhoudt.

De geheel onverwachte tijding van 's Keizers dood is, gelijk uit de rijzing der koersen blijkt, aan de Europesche effectenbeurzen beschouwd als eene gebeurtenis die de kansen op het spoedig herstel des vredes vermeerdert, alhoewel de opening der vredesonderhandelingen te Weenen vertraagd kan worden door dat de vertegenwoordigers van Rusland nieuwe volmagten, en welligt ook nieuwe instructien, zullen mogen ontvangen.

De nieuwe Keizer heeft terstond den veldmaarschalk *Paskewitsch* uit Warschau ontboden. De grijze veldheer was naauwelijks uit St. Petersburg teruggekomen, alwaar hij, gelijk destijds gemeld werd, door Keizer *Nikolaas* geraadpleegd was omtrent de krijgsplannen voor den aanstaanden veldtogt.

— Omtrent de eerste handelingen van den nieuwen Souverein van Rusland heeft men nog geene berigten behalve eene telegraphische depêche uit Berlijn van gisteren, volgens welke de Russische gezant te Weenen reeds eene nieuwe magtiging heeft ontvangen om namens Keizer *Alexander II* in vredesonderhandelingen te treden. Die gezant was, gelijk men zich herinnert, in het begin dezes jaars door zijn gouvernement gemagtigd om te onderhandelen over het herstel des vredes op den grondslag der vier waarborgpunten, zoo als die door de geallieerde mogendheden in het protokol van 28 December ll. nader omschreven waren.

Deze telegraphische depêche is uit St. Petersburg, en wel, naar het schijnt, uit eene officiele bron, te Berlijn ontvangen.

— Prins *Karel* van Pruissen verliet den 4den Berlijn, om de ter aarde bestelling des keizers bij te wonen.

— De kroonprins van Wurtemberg en zijne gemalin, de Russische grootvorstin *Olga*, zijn gisteren uit Stuttgardt naar Petersburg afgereisd.

— Keizer *Frans Joseph* heeft gisteren den Russischen ambassadeur, vorst *Gortschakoff*, in een bijzonder gehoor ontvangen, om hem zijn leedwezen over het afsterven van zijnen Souverein te betuigen. De aartshertog *Willem* van Oostenrijk vertrekt heden naar Petersburg, met last om aan de Keizerin-Weduwe en de verdere leden der Keizerlijke familie het rouwbeklag des Oostenrijkschen Monarchs over te brengen. — De Russische geheime staatsraad *von Titoff* en de baron *von Bruck* zijn te Weenen aangekomen.

Een telegraphisch berigt uit Weenen van 5 Maart behelst het volgende:

«De Keizerin is heden middag van eene Prinses bevallen.

«Bij eene dagorder aan het leger, heeft keizer *Frans Joseph* bepaald, dat uit erkentelijkheid voor de het Keizerrijk met edele belangeloosheid door keizer *Nicolaas* verleende hulp, in een tijd van beproeving en rampspoed, het regiment kurassiers *Keizer Nicolaas* bij het Oostenrijksche leger dien naam voor altijd zal behouden.

«Lord *John Russell* wordt heden alhier verwacht.

«De onderhandelingen zullen op de bestaande grondslagen worden voortgezet."

— Per telegraaf wordt gemeld, dat over Varna de tijding is ontvangen, dat de grootvorst *Michael* van Rusland voor Sebastopol zou gesneuveld zijn. De nadere bevestiging hiervan wordt natuurlijk verwacht.

ENGELAND.

LONDEN, den 4den Maart.

In de zitting van het Britsche Lagerhuis van jl. Donderdag is van wege de commissie voor de enquête betrekkelijk de krijgszaken medegedeeld, dat zij na rijpe overweging tot het besluit gekomen is om het publiek niet tot hare teregtzittingen toe te laten, daar openbaarheid, hoe wenschelijk anders ook in vele opzigten, voor de aanstaande krijgsoperatiën en voor het bondgenootschap met Frankrijk gevaarlijk zou kunnen zijn. Verder is van wege de commissie medegedeeld, dat zij ook den hertog *van Newcastle*, den afgetreden minister van oorlog, voor zich roepen en ondervragen wilde; en men meent, dat nog anderen van de hoogste staats-ambtenaren zich voor de commissie zullen moeten verantwoorden.

Daarna is beraadslaagd over het door een der leden ingediende voorstel, aldus luidende: «dat een nederig adres aan Hare Majesteit worde aangeboden, met verzoek dat zij goedgunstig gelieve hare aandacht te vestigen op het tegenwoordige stelsel van bevordering in Harer Majesteits leger, onder hetwelk onderofficieren zelden den rang van officier en bijkans nooit dien van hoofdofficier bereiken, en met nederige verklaring aan Hare Majesteit, dat het bedoelde stelsel naar het oordeel van dit Huis schadelijk is voor de algemeene dienst en onbillijk jegens den soldaat in Harer Majesteits leger."

Dit voorstel is door eenige leden en daaronder door ervaren krijgslieden bestreden; en uit hetgeen zij aanvoerden bleek althans, dat er ook wel iets te zeggen was voor het tegenwoordige stelsel van benoeming en bevordering der officieren, bepaaldelijk voor het koopen der officiers-plaatsen. Dit stelsel werd echter door een grooter aantal sprekers afgekeurd; zij zeiden dat door het gezond verstand werd gewraakt, en op den duur nimmer goed kon werken, al mogt ook de kwade uitwerking door toevallige omstandigheden soms verzacht of verborgen worden.

Lord *Palmerston*, het hoofd des bewinds, erkende dat er aan verdienste meer invloed bij de zamenstelling van het korps officieren moest gegeven worden dan tot dus ver in het Engelsche leger geschiedde; het gouvernement was daarvan overtuigd, en gezind dienovereenkomstig te handelen; zoo was het reeds begonnen onderofficieren wegens buitengewone verdiensten tot officier te bevorderen, en het zou hiermede op grooter schaal voortgaan. Doch het was moeijelijk, zeide de minister, eensslags, midden in den oorlog, de zaak op een geheel nieuwen voet te brengen, vooral wanneer de verlangde veranderingen ontleend waren aan de groote staande legers van het vasteland, wier zamenstelling en inrigting gebouwd was op een in Engeland gewraakt beginsel, namelijk de conscriptie.

Na deze verklaring meende hij dat het voorgestelde adres onnoodig was en veeleer schadelijk zou zijn; waarom hij den voorsteller verzocht om daarop niet langer aan te dringen. Daar dit verzoek geen ingang vond, is het voorstel in stemming gebragt en met eene vrij groote meerderheid (158 tegen 114 stemmen) verworpen. Deze stemming wordt van gewigt geacht, als een blijk dat het Lagerhuis op de inzigten der tegenwoordige bewindslieden aangaande krijgszaken eenig vertrouwen stelt en zich niet laat medeslepen door den onstuimigen aandrang des publieks, die bepaldelijk tegen het bestaande stelsel van promotie gerigt is.

— De door het Britsche Lagerhuis uit zijn midden benoemde commissie voor de enquête betrekkelijk de krijgszaken was van oordeel dat het onderzoek, vooral ook dewijl het ligtelijk iets aanstootelijks voor Frankrijk, Engelands trouwen bondgenoot, opleveren konde, niet in het openbaar behoorde plaats te hebben. (*Zie hierboven*). Zij vroeg dien ten gevolge in de zitting van het Lagerhuis van jl. Vrijdag magtiging om, afwijkende van den regel, voor het publiek, alzoo ook voor de dagbladschrijvers, en zelfs voor de parlementsleden den toegang tot hare zittingen te sluiten. Dit voorstel vond echter bijkans algemeene afkeuring in de vergadering, en is deswege door den voorzitter der commissie ingetrokken, zoodat nu de enquête in het openbaar zal gehouden worden. Ook van de zijde des gouvernements werd de openbaarheid gewenscht: geheimhouding, zeide lord *Palmerston*, zou het publiek doen denken dat de enquête niet ernstig gemeend was; ook zouden de leden der commissie zelve de geheimhouding bezwaarlijk strikt in acht nemen; zijns oordeels waren de bezwaren, die de commissie de openbaarheid onraadzaam deden achten, van de enquête zelve onafscheidelijk, en alzoo, nu eenmaal tot een parlementair onderzoek besloten was, niet te vermijden: de enquête zou door de geheimhouding alle beduidenis, allen invloed op de publieke opinie en alle nut voor de in verdenking gekomen overheden verliezen.

— Lord *John Russell* is jl. Zaturdag door de kiezers der City van Londen herkozen als lid van het Lagerhuis, zonder hoofdelijke stemming. Voor den admiraal *Napier*, die door tegenstanders van het tegenwoordige ministerie aanbevolen was, verhieven zich slechts enkele stemmen.

— Lord *Clarendon*, de secretaris van staat voor buitenlandsche zaken, is naar Boulogne afgereisd, om met keizer *Napoleon* over den nieuwen staat der zaken, door het overlijden van keizer *Nicolaas* ontstaan, te beraadslagen.

— De *Times* laat zich op eene uiterst hevige en stuitente wijze over den ontslapen Keizer van Rusland uit en ontziet zich niet diens onverwacht sterven bij het op den wand geschreven vonnis van *Belsazar* en bij de vernieling van *Sanheribs* leger te vergelijken. «Deze slag (zegt het blad) treft niet alleen de Russische legers, staatkunde en bondgenooten, maar vooral den grooten veroorzaker van den oorlog, die door het verlies van zijnen roem, zijne magt en zijn leven, het tegen de regten der Staten en den vrede van Europa begane misdrijf boet.» En na onderanderen tot de bekentenis gedwongen te zijn dat de Alleenheerscher in de gedenkwaardige jaren 1848 tot 1851 groote wijsheid, gematigdheid en liefde voor den vrede aan den dag heeft gelegd, keert de steller, bij de beschouwing van de gebeurtenissen der drie volgende jaren, het blad om, en schrijft: «Nauwelijks zijn er twee jaren verloopen sedert vorst *Mentzikoff* zijne noodlottige zending volbragt en sedert is iedere maand gekenmerkt door den bestendigen voortgang des Keizers op die helling van kwade trouw, aanranding, wreedheid, nederlagen en verwoesting, en ten laatste van den dood. En nogtans heeft ieder van deze zijne daden hare straf met zich gebragt en zijn de overige Europesche Mogendheden van te groote toegevendheid aangeklaagd, omdat zij eenige gebeurtenissen van dien strijd hebben weten voor te komen.»

De *Morning Chronicle*, ofschoon insgelijks over het algemeen zeer ongunstig jegens den overleden Monarch gestemd, erkent nogtans dat hij zeer veel tot verheffing van zijn Volk, voor den vooruitgang van zijn land in wetenschappen en kunsten en voor de uitbreiding van deszelfs militaire hulpmiddelen verrigt heeft.

— Eene nadere depêche van lord *Raglan*, van 17 Februarij, zegt dat het weder toen verbeterd en de grond sterk opgedroogd was. De bezetting van Sebastopol bleef het zuiderfront der vesting en de noordzijde der haven versterken. Het Russisch leger bij Bakchiserai en Simferopol leed veel door gebrek aan levensmiddelen. De spoorweg naar Balaklava vorderde goed. Uit bij de depêche gevoegde staat blijkt dat van 12 tot 16 Februarij 1 Engelsch officier en 8 soldaten gekwetst zijn.

BELGIE.

BRUSSEL, den 6den Maart.

Het ministerie hetwelk Belgie, sedert de aftreding van het liberale kabinet der heeren *Rogier* en *Frère*, bestierd heeft naar het beginsel van onzijdigheid tusschen de beide groote staatspartijen, was nooit zeker van de ondersteuning der meerderheid in de Kamer van Volksvertegenwoordigers; en reeds meermalen onderging het door de afwezendheid of de weifeling van eenige weinige leden van meer gematigde denkwijze nederlagen, waardoor het genoopt werd om zijn ontslag te vragen.

In den laatsten tijd heeft de meerderheid der Kamer in verscheiden aangelegenheden van bloot binnenlandsch belang gestemd tegen het gevoelen hetwelk namens het gouvernement door den minister van binnenlandsche zaken werd voorgestaan. Zoo heeft zij in het begin der vorige week een voorstel aangenomen tot afschaffing van het staats-examen voor de toelating tot het akademisch onderwijs, hetwelk de minister wilde in stand houden.

Deze herhaalde nederlagen, hoewel ieder op zich zelve niet van groot belang, heeft het ministerie aangemerkt als een blijk dat het in de Kamer geen genoegzaam vertrouwen en steun meer bezat om 's lands zaken met vrucht te kunnen bestieren; en op grond daarvan heeft het den Koning zijn ontslag gevraagd, gelijk in de zitting der Kamers van gisteren (Vrijdag) officieel is medegedeeld.

Zoo men naar den toon van de voornaamste dagbladen der beide staatspartijen oordeelen mag, wordt de aftreding van het kabinet in de tegenwoordige omstandigheden als bevorderlijk voor het belang der liberale partij beschouwd.

De heer *de Brouckere*, het hoofd van het aftredende kabinet, is door Koning *Leopold* ontboden, en moet gisteren (Zondag) middag persoonlijk overleg met Zijne Majesteit gehouden hebben. Meer is er nog niet ten aanzien der ministeriele krisis bekend geworden.

Uit een berigt van de *Indépendance Belge* van gisteren blijkt, dat Koning *Leopold*, na eene vruchtelooze poging om het tegenwoordige kabinet hoofdzakelijk te behouden, zich werkelijk tot de liberale partij gewend heeft. »De heer *de Brouckere*, de voorzitter van het aftredende ministerie — zegt het genoemde blad — heeft gisteren, Zondag, een langdurig onderhoud met den Koning gehad; hij moet door Zijne Majesteit uitgenoodigd geworden zijn om met eenige der tegenwoordige ministers een nieuw kabinet zamen te stellen, maar om zijn ontslag aangehouden hebben. Wij meenen hierbij te kunnen voegen, dat nu een van de voornaamste liberale leden der Kamer van Volksvertegenwoordigers op het koninklijk paleis zal ontboden worden."

NEDERLANDEN.

BREDA, den 7den Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. Zaturdag is ingekomen eene Koninklijke boodschap ten geleide van een wetsontwerp tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen met eene memorie van toelichting, voorzien van bijlagen.

Wijders heeft de Vergadering zich na langdurige beraadslagingen vereenigd: 1°. met de conclusie van het rapport der commissie over de inlichtingen van den Minister van Binnenlandsche Zaken op het adres van den heer *A. Ruyssenaers*, betreffende den internationalen onderzeeschen telegraaf; 2°. met de conclusie van het rapport der commissie over de inlichtingen van den Minister van Kolonien op het adres van den heer *van Vliet*, en 3°. met de conclusie van het verslag der commissie nopens de inlichtingen door den Minister van Kolonien gegeven op het adres van den heer *M. D. Teenstra* wegens de slavernij in de Westindië.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag is ingekomen het algemeen verslag van de Commissie van liquidatie voor de zaken der voormalige wees- en momboir-kamers; welk stuk tot onderzoek in handen eener Commissie van vijf leden is gesteld.

De beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering zijn toen aangevangen. Aan de algemeene behandeling hebben deel genomen de heeren: *van Reede van Oudtshoorn*, *de Kempenaer*, *Etout van Soeterwoude*, *Wintgens*, *Mackay*, *Godefroi*, *Sloet tot Oldhuis* en de Minister van Justitie. Daarna zijn de artikelen in overweging genomen.

De beide eerste artikelen, bepalende dat tot de oprigting eener vereeniging geene magtiging gevorderd wordt, en dat de met de openbare orde strijdige vereeniging verboden is, werden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Op art. 3 werden door den heer *Thorbecke* eenige aanmerkingen gemaakt, naar aanleiding waarvan de Minister van Justitie dat artikel aldus wijzigde:

»Met de openbare orde wordt strijdig geacht elke vereeniging, welke tot doel heeft: 1°. ongehoorzaamheid aan of overtreding van de wet of eene wettelijke verordening; 2°. aanranding of bederf der goede zeden: en 3°. stoornis in de uitoefening der regten van wie het ook zij." Het aldus veranderde artikel, alsmede art. 4, vermeldende de straf op te leggen aan ieder welke aan eene verbodene vereeniging heeft deel genomen, werden daarop zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van gisteren is de behandeling voortgezet van het wets-ontwerp strekkende tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering.

Art. 5 werd na discussie aldus gewijzigd aangenomen.

«Geene vereeniging, buiten die door de Grondwet of andere wetten ingesteld, treedt als regtspersoon op dan na, of door eene wet, of door Ons te zijn erkend. Alle voor onbepaalden tijd of voor langer dan dertig jaren aangegane vereenigingen, welke als regtspersonen willen optreden, behoeven eene erkenning door de wet. Dergelijke vereenigingen, voor minder dan dertig jaren aangegaan, kunnen door Ons worden erkend."

Art. 6 werd zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over art. 7, luidende: «De erkenning wordt door Ons alleen geweigerd op gronden ontleend aan het algemeen belang," zullen de beraadslagingen heden worden voortgezet.

— Uit 's Hage schrijft men dat het Hof, wegens het overlijden van Keizer *Nikolaas* van Rusland gedurende ruim zes weken den rouw zal aannemen, tien dagen den geheelen rouw, drie weken den middelbaren en twee den ligten rouw.

— Naar men verneemt zijn de miliciens, behoorende tot de ligting van 1854, tegen den 3den April aanstaande opgeroepen, om zich naar hunne respectieve korpsen te begeven.

— Men verneemt, dat het den heer *J. P. Dudok van Heel*, die zich thans in Egypte bevindt, is mogen gelukken, voor de firma *Paul van Vlissingen* en *Dudok van Heel* te Amsterdam, door de tusschenkomst en ijverige bemoeijingen van den consul generaal der Nederlanden, den heer *S. W. Ruyssenaers* te Alexandrië, een contract met den Pacha van Egypte te sluiten, voor de levering van sleepbooten en ijzeren ligters, tot daarstelling eener stoomsleepdienst op den Nijl.

— Het bestuur der Cathedraal van St. Jan te 's Bosch heeft ll. Vrijdag aanbesteed het bouwen van eene nieuwe pastorij in gothischen stijl bij die Cathedraal ter plaatse waar vroeger de bank van leening werd gehouden, dat werk is aangenomen door *J. Timmermans*, Mr. timmerman, binnen deze stad, voor eene som van *f* 28,400.

— Men leest in de *Arnhemsche Courant*:

Dezer dagen stond voor den krijgsraad te Arnhem, te regt ter zake van desertie, zekere *V....*, oud 42 jaren, geboren te Kampen. Deze persoon was namelijk in 1842, terwijl hij bij het korps lanciers te Roermond in garnizoen diende, uit vrees voor straf, daar de termijn van een ontvangen verlof was verstreken, over de grenzen naar België gegaan, waar hij door de maréchaussée aangehouden, dienst nam bij het Fransche vreemden legioen in Algiers. Na in Algiers gedurende elf en een half jaar te hebben gediend, en aldaar verscheidene veldtogten te hebben bijgewoond, is hij van daar naar het Fransche leger in de Krim vertrokken, waarbij hij, gedurende zes maanden, heeft gediend. Na den slag aan de Alma en dien bij Inkerman te hebben bijgewoond, is hij onlangs, na expiratie van dienst, op zijn verzoek met paspoort ontslagen. In Frankrijk teruggekeerd, heeft hij zich terstond naar Breda begeven, en zich aldaar als deserteur uit onze krijgsdienst aangegeven.

Blijkens zijn paspoort en certificaat van goed gedrag heeft hij zich steeds goed gedragen gedurende zijne militaire dienst. Uit hoofde van de verschillende verzachtende omstandigheden, welke er voor genoemden deserteur bestaan, heeft de krijgsraad hem dan ook de minste straf, ééne maand detentie opgelegd; wordende hij, na expiratie dier straf, bij het leger ingedeeld, voor den tijd, welken hij nog tijdens zijne desertie te dienen had. Gemelde *V.* heeft een gunstig krijgshaftig voorkomen en een zeer gezond verstand. Hij spreekt met veel oordeel over den tegenwoordigen oorlog in de Krim en over den toestand der geallieerde legers. Volgens zijn zeggen laat de toestand van het Fransche leger ook veel te wenschen over en is niet veel beter, dan dien der Engelschen. Beide legers lijden het meest door de koude; dagelijks wordt een zeer groot getal soldaten van koude verkleumd buiten dienst gesteld. Hij roemt zeer de zorg, welke voor het Fransche leger wordt gedragen, latende de voeding, kleeding en het uitbetalen der soldij weinig te wenschen over. Volgens zijn zeggen zijn de Algerijnen moeijelijk te bestrijden, maar komen deze nog in geene vergelijking met de Russen, welke den vijand geen oogenblik met rust laten, en hen zoodoende zonder nog te vechten, veel schade toebrengen.

— De *Staats-Courant* van gisteren behelsde de volgende rivierberigten:

«De toestand onzer rivieren is sedert eergisteren van bedenkelijken aard geworden. Sedert dien tijd is op onderscheiden punten zeer zware ijsbeweging ontstaan. Den 3den, ten 4 ure na den middag, dreef het ijs voorbij Nijmegen en geraakte de Waalmond open; veel ijs van den Boven-Rhijn werd naar de Waal afgevoerd, hoewel ook de Oude Rhijnmond met 160 à 201 duim werkte en er door dezen overlaat veel ijs afdreef, hetwelk zich, sterk opeengestapeld, aan het Honbergsche vastzette. Te Gent stond Zondag het water 0,90 el onder noodpeil, dat is onder de kruin van den dijk; het was dus 110 duim in het etmaal gerezen. Daarop zette het ijs zich een oogenblik vast bij den Zandberg, doch brak spoedig weder op, terwijl de Bemmelsche polder inliep. Zondag avond ten 6 ure was er te Lent nog sterke ijsgang.

«Te Gorinchem stond het water Maandag morgen ten 8 ure 1.75 el o. N. P. De geciërde mannen werden opgeroepen, omdat het gevaar voor eene doorbraak van den Overbetuwschen Waaldijk zeer dreigend werd, daar het ijs zich tegenover Slijk-Ewijk heeft vastgezet en aldaar sterk opeen geschoven is. Boven Gorinchem worden bij afwisseling ijsbewegingen waargenomen. Het ijs zat te Gorinchem nog vast; ook in de killen is nog geene beweging in hetzelve bespeurd.

«Op den Nederrhijn te Arnhem heeft mede sedert Zondag middag zware ijsgang plaats gehad, het water steeg aldaar dien nacht tot 5 duim boven noodpeil, zoodat de Broekdijk van Arnhem naar Westervoort overliep. De overloop van den dijk tegenover Arnhem kon aanvankelijk door opkistingen worden gekeerd; volgens berigt uit Heteren van Maandag morgen ten 5 ure was die dijk van Elden tot Lakemond behouden. Ook aan het Lekskensveer was het ijs Zondag in beweging.

»Bij Vreeswijk begon het gevaar ernstig te dreigen. Het ijs is aldaar Maandag morgen ten 8 ure boven de hulp-schutsluis 40 el over den dijk geschoven. Bij de Heul te Schalkwijk tot den Utrechtschen afweg liep het water met gang over den dijk, hetgeen, als zeer buitengewoon, den toestand aldaar als zorgelijk deed beschouwen. Te Vreeswijk werden de kistingen gesteld.

»Op de Maas is het ijs te Roermond in den nacht van den 1sten op den 2den opgebroken; den 2den was het te Venlo nog vast. Ook op het Bossche veld zat het ijs Maandag morgen ten 8 ure nog vast. In den dijk tusschen Alem en Maren is Maandag nacht eene doorbraak gevallen. Te Maastricht was Maandag morgen 10 duim val sedert het laatste etmaal waargenomen.

»De Rhijn stond Maandag morgen te Keulen op 24 voet; sedert middernacht was het water noch gewassen noch gevallen. Ook te Coblentz bleef het water op hetzelfde peil. De Boven-Rhijn en zijne neven-rivieren zijn volgens de berigten thans geheel vrij van ijs.

»Volgens de laatste berigten uit Arnhem van Maandag namiddag omstreeks twee ure was de rivier aldaar dalende, en stond het water toen op 12 duim o. N. P. Te Westervoort stond het water Maandag morgen ten 8 ure gelijk noodpeil, en werd de overloop van den dijk door opkisting gekeerd.

— Heden behelst de *Staats-Courant* de volgende rivierberigten:

»Gisteren (Maandag) in den laten avond is alhier het berigt ontvangen dat in den Zuider-Waaldijk onder Dreumel, aan den afweg naar Heerewaarden, eene verschrikkelijke doorbraak is ontstaan. De aan den dijk aldaar staande huizen zijn alle in den vloed verslonden, terwijl de huizen aan den Ouden Maasdijk alle zijn ingestort.

»Omstreeks ter zelfder tijd zijn op den Grebbendijk een weinig beneden Wageningen drie gaten in de noodkade gevallen, hetgeen eene doorbraak van den dijk ten gevolge heeft gehad.

»Heden (Dingsdag) morgen vroeg is het berigt ontvangen dat in den afgeloopen nacht de Broekdijk van Arnhem naar Westervoort, boven het Malburgsche veer, op twee plaatsen is doorgebroken, waardoor de stad Arnhem met eene inundatie bedreigd wordt. Op den oostelijken stadscingel was men met kracht bezig aan het zetten van noodkeeringen.

»Uit de verder in den loop van den dag ingekomen berigten ontleenen wij het volgende:

»De dijk te Elden (tegenover Arnhem) die eergisteren avond op verscheiden plaatsen begon over te loopen, en die dus in gevaar verkeerde, schijnt tot nog toe behouden: de verzinking te Elden is althans, volgens berigt van heden morgen ten 8 ure, niet verergerd. De waterstand was aldaar 2.60 el onder noodpeil, met 21 duim val.

»Te Vreeswijk was Dingsdag morgen ten half acht ure de waterstand 1.48 el onder nul met 72 duim val in de laatste 12 uren, en sedert gisteren was aldaar geen nadere beweging in het ijs waargenomen. Men scheen den toestand van den Noorder-Lekdijk als minder zorgelijk te beschouwen. Tusschen Ingen en Maurik liep het water gisteren middag, op eene lengte van een uur gaans, over den dijk, voor welks behoud men toen beducht was; volgens een berigt uit Gorinchem van heden morgen ten 11 ure, was langs den Lek groote nood; te Eck en Wiel en te Culemborg was gevaar aanwezig, en men vermoedde te Gorinchem dat aldaar eene doorbraak was gevallen.

»Te Gorinchem teekende het water heden morgen ten 8 ure 1.49 O. N. P. en was in 24 uren 26 duim gewassen. Maandag waren er twee geringe ijsbewegingen geweest. Dingsdag morgen zat het ijs weder vast; ook benedenwaarts. Het evengemelde berigt uit Gorinchem, van 11 ure dezen morgen, is, wat den toestand aldaar betreft, eenigermate geruststellend; aan de Waalzijde scheen het gevaar geweken; [illegible] val van water waargenomen.

Te Arnhem stond het water heden middag ten 12 ure op 19 duim onder noodpeil; het was vallende met weinig drijfijs.

Berigten van den IJssel houden in, dat te Deventer het ijs Maandag is opgebroken, bij een waterstand van 6.08 el; te Wijhe zat het toen nog vast, bij een waterstand van 3.97 el. Te Kampen en aan het Katerveer was het ijs heden morgen ten 8 ure nog vast, doch bespeurde men aan het laatste punt van tijd tot tijd eenige werking.

Uit 's Hertogenbosch meldt een telegraphisch berigt van heden voormiddag ten 11 ure, dat vele gedeelten der stad door het snel wassende water zijn ondergeloopen, en men aldaar vreesde voor doorbraken van dijken en voor het wegspoelen van bruggen. Door den aandrang van het water is een gedeelte van den dijk van Orthen bij het fort bezweken. Te Alem, waar, gelijk gisteren gemeld werd, eene doorbraak is gevallen, zijn de behoeftigen, wier huizen onbewoonbaar zijn, in de school opgenomen.

Te Keulen was de waterstand heden morgen 23 voet 6 duim; gisteren avond was de Rhijn te Coblenz nog wassende. Bij Bislich is de regter Rhijndijk reeds den 3den des avond, bij eene waterstand van 30 voet, doorgebroken.

Uit Gorinchem schrijft men van gisteren. «De rivier voor deze stad heeft zich gisteren in beweging gesteld, maar zich kort daarna weder gezet, aan den kant van den Oudendijk een open vak latende.

«Omstreeks 3 ure ontvangen wij het berigt, dat tusschen Ingen en Maurik de dijk is doorgebroken, waardoor een gedeelte van Gelderland onder water zal loopen. Een aantal mannen met schoppen en spaden gewapend, begeven zich naar Dalem om de overlaten te slechten en naar de gevaarlijkste punten. Nadere berigten zien wij angstvol te gemoet.»

De *Provinciale Noordbrabandsche Courant* vermeldt, dat ll. Maandag te Haren, ten gevolge van den snellen was des waters, een dijkbreuk heeft plaats gehad.

— Omtrent het losgaan van het Rhijnijs te Dusseldorp wordt den 4 dezer van daar geschreven: «Gisteren avond ten tien ure werd het opbreken van het ijs halverweg tusschen hier en Heerdt door kanonschoten en het luiden der klokken aangekondigd. Het water steeg snel en weldra zag men de zware ijsbedekking in hare ontzettende majesteit voorbij bruischen de muren en huizen tegen welke zij aandreef dreunden en de aandrang was zoo hevig dat twee kranen in de vrijhaven alhier medegesleept zijn. De was duurde voort en de laagste gedeelten der stad zijn overstroomd, namelijk de Rijnstraat tot de Flingerstraat, de Liefersteeg en Molenstraat, de Berger-Toll- en Marktstraat.

In een onzer binnenlandsche bladen leest men het volgende aangaande den dood van keizer *Nikolaas*: De tijding van eene hoogst gewigtige gebeurtenis is plotseling in Europa verspreid: de Keizer van Rusland is ernstig ziek... is overleden. In den ouderdom van 59 jaren, waarvan dertig aan de regering (sedert 1 December 1825), bezweek de vorst, op wien sedert twee jaren meer dan ooit te voren de aandacht van gansch de wereld was gevestigd; op een beslissend oogenblik, tusschen oorlog en vrede, werd hij van de aarde opgeroepen! — Welk gevolg zal zijn overlijden hebben, is de eerste vraag die zich aan den nadenkende bij dit onverwacht berigt opdoet?... zal de vrede daardoor worden bespoedigd, de oorlog worden voortgezet?... welke zal de houding der bondgenooten zijn op het vernemen der doodmare?... alle vragen die het gewaagd is om reeds te willen bespreken, en onderworpen aan de leiding van die Hoogste Magt, die alleen waarlijk regeert. —

Een blik op het dertigjarig bewind van Keizer *Nikolaas* doet hem kennen als bedeeld met groote gaven, met zeldzame geestkracht, als gelukkig uitbreider van den invloed van Rusland, van deszelfs nijverheid en handel, als de vorst die oproer in eigen staten en vijanden buitenaf bedwong, en vele nuttige hervormingen binnen 's lands doorzette. Men kende hem persoonlijk vele voortreffelijke hoedanigheden, vooral in den huisselijken kring, toe, en hij zal zeker voortdurend, hoe men over sommige zijner regeringsdaden moge denken, genoemd worden, als een der grootste vorsten van Rusland en van zijn tijdsgewricht.

Keizer *Nikolaas I* Paulowitsche was geboren den 6 Julij (25 Julij) 1796, en bereikte alzoo den ouderdom van 58 jaren, 7 maanden en 24 dagen. Hij was gehuwd sedert 13 (1) Julij 1817 met *Frederika Louisa Charlotte Wilhelmina*, geb. 13 (1) Julij 1798, dochter van wijlen *Frederik Willem III*, Koning van Pruissen. Hij laat zes kinderen na: 1°. *Alexander*, grootvorst-troonopvolger (*Alexander Nicolaewitsch Caesarewitsch*), geb. 29 (17) April 1818 gehuwd met *Maria Wilhelmina*, van Hessen; 2°. grootvorstin *Maria*; 3°. grootvorstin *Olga*; 4°. grootvorst *Konstantijn*; 5°. grootvorst *Nikolaas*; 6°. grootvorst *Michael*.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 5. Maart.

TARWE in een'doen; 129 ℔ bonte Pools. *f* 480; 126 ℔ dito *f* 462.

ROGGE, GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT onveranderd: 119, 121, 124, 125 ℔ Holst. *f* 247, 253, *f* 262, 265.

KOOLZAAD lager afgegeven; op 9 v. Olie te leveren in April eerstkomende 90 P. vl.; in Sept. en Oct. eerstk. 73 P. vl.; in Nov. eerstk. $73^{1}/_{2}$ P. vl.

RAAPOLIE merkelijk lager afgegeven; op 6/w. *f* $52^{1}/_{4}$; vlieg. *f* 51; in de Stad *f* $53^{1}/_{2}$; 1 Mei e. k. *f* 49, $48^{7}/_{8}$ à 49; 1 Sept., Oct., Novemb. en Dec. eerstk. *f* 43.

LIJNOLIE op 6/w. *f* $40^{1}/_{4}$; vlieg. *f* 39; 1 April e. k. *f* $38^{1}/_{2}$ à $38^{1}/_{4}$; 1 Mei e. k. *f* 39 à *f* $38^{3}/_{4}$; 1 Sept. en Oct. e. k. *f* 38.

HENNEPOLIE, op 6/w. *f* $46^{1}/_{4}$; vlieg. *f* 45.

RAAPKOEKEN, per 1040 st.; *f* 82 à 86.

LIJNKOEKEN, per 104 stuks *f* $12^{1}/_{2}$ à *f* 15.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

VAN DEN 6 MAART 1855.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	13,75	tot *f*	14,10.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	0,00	» »	9,70
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» »	0,00	» »	7,40.
Een dito pond Boter			»	0,95
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)			*f*	3,10.
Het 1000 Eiken Telhout			»	2,92.
Het 1000 Doof Hout			»	2,50.
De kar Spaanders			»	2,90.
De » Struiken			»	3,06.
De 100 Mutsaard			»	3,30

225e STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

17e Trekking. No. 15266, eene premie van *f* 5000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (6 *Maart*) was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $61^{3}/_{8}$, $^{1}/_{2}$, $^{7}/_{16}$; 3 pCt. 73, $^{1}/_{8}$; 4 pCt. $90^{7}/_{8}$, $^{15}/_{16}$; Rusland 5 pCt. $100^{5}/_{8}$, $^{3}/_{4}$; 4 pCt. bij Stieglitz $74^{1}/_{4}$; Spanje onbep. st. 1 pCt. $18^{1}/_{8}$, $^{5}/_{16}$, $^{1}/_{4}$; 3 pCt. Binnenl. $31^{7}/_{8}$, 32, $31^{7}/_{8}$; Polen Oblig. 4 pCt. $68^{1}/_{4}$, $^{1}/_{2}$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $63^{1}/_{8}$, $^{3}/_{8}$; $2^{1}/_{2}$ pCt. $32^{1}/_{8}$, $^{5}/_{16}$; Nieuwe 5 pCt. $74^{1}/_{4}$, $^{5}/_{8}$, $^{1}/_{2}$; Portugezen te Londen 3 pCt. $38^{1}/_{4}$, $^{5}/_{16}$; Peru $4^{1}/_{2}$ pCt. 69; Mexiko $19^{3}/_{4}$, 20.

Advertentiën.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene *DOCHTER* J. E. DE MAN.

Mr. E. DE MAN Ez.

Breda, den 5. Maart 1855.

Eenige Kennisgeving.

*** De LUITENANT-KOLONEL en PLAATSELIJKE KOMMANDANT der Vesting *Breda*, als belast met het beheer der Garnizoens-Bakkerij, is van meening, om onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, op *Woensdag den 21. Maart* 1855, des middags ten 12 ure, AAN TE BESTEDEN het LEVEREN van:

4 Lasten ROODE RHIJNTARWE, minstens moetende wegen 77 Ned. ℔.

4 Lasten CUBANCA, minstens moetende wegen 77 Ned. ℔.

8 Lasten WITTE ZEEUWSCHE TARWE, minstens moetende wegen 74 Ned. ℔.

$4^{1}/_{2}$ Last ZEEUWSCHE ROGGE, minstens moetende wegen 72 Ned. ℔.

Zullende de Voorwaarden dier levering van en met heden ter inzage liggen op het Bureau van hem Plaatselijken Kommandant.

Men is gehouden te zorgen, dat, even als op de Monsters, de Inschrijvings-Biljetten op den omslag of de buitenzijde met het Merk des Inschrijvers gekenmerkt zijn.

RAVIZZA'S TANDMASTICS, om holle Tanden te vullen, het verhardt spoedig, sluit de lucht af, verhindert het voortgaan van het bederf, maakt den adem zuiver en het vermalen der spijzen gemakkelijk.

KOCH'S AMULETTEN genezen rheumatische hoofd- en tandpijnen. rheumatische RINGEN, ARMBANDEN en VINGERHOEDEN.

HOFF'S COLLIERS tegen de Stuipen; de genezing wordt gezegd oogenblikkelijk te zijn.

De Heer THs. SCHOLTEN, te Rees, beveelt de *STUIPKORALEN* van *C. HOFF* te Rijzenburg ten zeerste aan, daar ze zijn Zoontje, dat aanhoudend aan Stuipen leed, oogenblikkelijk geholpen hebben en het Kind er sedert het gebruik geen hinder meer van gehad heeft.

Rees, 20 September 1854.

PROFESSOR STOLL'S KIESPIJNDRUPPELEN, die oogenblikkelijk de Kiespijn genezen, als men een daarmede bevochtigd watje in het oor stopt.

EAU DE CARMES van *MARGARETHA GRASS*, werkt zeer gunstig op het zenuwgestel, bij flaauwten, aanval van beroerten, hoofdpijn, tandpijn en vervangt de Hoffman's Droppelen met veel zekerder en aangenamer werking in alle voorkomende gevallen.

COCOSZEEP. Deze Zeep schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, is bevorderlijk voor de gezondheid, heelt schrampen en schavingen zeer spoedig, zuivert en ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot Stuk voor 15 Cents. De echte soort draagt den naam H. Kerckhoff op de Zeep en het Etiquet.

Zij is ook verkieslijk boven andere Zeepen voor het wasschen van Gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, daar zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aandoet en de Wol niet hard maakt.

BRABäNDER'S CHOCOLADE-KOEKJES met wormafdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de kinderen genomen.

De Geneesheeren BEIJER, GEERLING, HOPMAN en FAHRMEISTER, hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.

Zij kosten 40 Cents het Doosje.

Amsterdam, Verkoophuis.	Helmond, A. H. Martin.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
» C. H. Veraart.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
Boxmeer, G. Muller.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Breda, Wede. Wiercx Folla.	Tholen, T. J. Maas.
» C. C. Kannemans v. Dashorst.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.
Eindhoven, H. Gruythuyzen.	

En in de bekende Depôts in de andere Steden.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.